

ството да бяха селяни и работници, слушаха като хипнотизирани. Никоя сказка в нашето село не е имала такъв голям успех като Кольовата...“³⁵

Бунтът на една светла, необикновено надарена личност срещу пошлото, долното, калното в живота, борбата ѝ „за глътка въздух“ и най-сетне трагичната гибел на този самотен човек, разбил черепа си в ледената стена на заобикалящия го свят, защото не е могъл, именно защото не е могъл да продаде мечтите си за късче хляб — това е, което прави дори най-трагичните изповеди на поета, дори неговата жизнена и творческа драма, близки до сърцето на всеки борец срещу неправдата.

Такова революционно въздействие са упражнявали върху духовете Яворовата поезия, Яворовата трагедия, цялата негова личност и съдба през най-тежките години на фашистки терор. Животът превърна в прочество поетическите видения от Яворовата „Нощ“:

Някой ден от гръм небо ще затрепери,
от пишъци асма ще кърне, родина ще зове:
„Кръвта ми — смукаха я свои,
месата — гризаха ги чужди
безсилна съм — въстана силен
и ето робство ме очаква.
Елате, живи! Чуйте, мъртви,
дигнете се! Чада обични,
спасете ме!“ — ще призовава. . .
А кой от мъртвите тогав
ще чуе нещо,
а кой от тях ще се откликне
и ще ли се подигна аз?

Яворов се откликна и вървя със своя народ през дните на най-тежки изпитания.

*

Победата на народа след Девети септември не можеше да не бъде победа и за Яворов. Опетнен от буржоазията с най-черната клевета на убиец, разпънат на кръст от нейното „правосъдие“, от глада и мизерията, от апатията и злобата на онази жестока действителност, неговият образ засия с всичката светлина, бликаща в творчеството на големия поет-хуманист. Както се изрази един съвременен писател, „на нас бе съдено да го свалим от кръста, да измием раните му и да празнуваме неговата възвишена „missa solennis““³⁶.

Трябва човек да е присъствувал на някое от многобройните народни чествувания на поета в Чирпан, Поморие, Стралджа, Благоевград, за да почувствува изключителната любов, която свързва в наши дни сърцето на народа със сърцето на поета. Пак един поет долови тази дълбока съзвучност:

Това сърце народа скъта
до своето. То оживя.
И неговият огнен тътен
разтърсва родната земя.³⁷

³⁵ Никола Вапцаров, *Спомени, писма, документи*, Изд. на БАН, София, 1953, с. 130.

³⁶ Камен Зидаров в словото си по случай 45 години от смъртта на поета на тържественото събрание в родния град на Яворов.

³⁷ Александър Геров, Поет (На П. К. Яворов). *Стихотворения*, Български писател, 1961, с. 200.